

MAGYAR SÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — — 3.—	Negyedévre — — — — — 3.60
Félévre — — — — — 6.—	Félévre — — — — — 7.—
Egész évre — — — — — 12.—	Egész évre — — — — — 14.—
Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)	

Főszerkesztő:
Dr. GYÖRFFY GYULA.
Felelős szerkesztő:
BENEDEK ELEK.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28. sz.
Hirdetések petit számítással díjszabás szerint.
Apróhirdetések ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A pásztorkürt.

Budapest, ápr. 2

A tavaszi enyhe szellő visszaadja a falusi embernek újra a szép természetet s esténként a fülemile csattogó dalával összevegyül a kapuk alján üdögélő ifjúság éneke. A távolból ide hangzik a pásztor bugó kürtjének a szava is. Én még emlékszem arra, amikor ez a kürtész olyan édesen hangzott, amikor a csendes megelégedés hirhozója volt s im, csak egy fél emberöltő választ el ettől s ez a hang olyan szomorú. Szomorú, mint a pásztor élete; szomorú, mint a gazdaember élete.

Egykor — most már régen — az istálló télen tele volt szebbnél-szebb marhával s az istállóból kiszabadult állat vigágát hirdette a pásztor kürtje. Es ma? Felig sem telik meg az istálló, sovány, gvenge állat indul a legelőre. Nem uerál a barom; szomorúan, szegyenkezve ballag utánna a pásztor s csoda-e, ha kürtje is csak panaszos hangokat ad?

Istenem, azok a szépszarvu, vakító fehér szőrű tehenek de elvesztek s a családból az édes tej is hogy oda lett! Hova lett? Elpusztult. A sok birtokrendezés elvitte a marhák javát, kicserélte a szépjét. Amikor a bírónak, a mérőnek fizetni kellett,

a gazdaember mindig az «ökréből vágta ki» a pénzt. Eladta a kemény ökröt, olcsóbbat vett helyette s a megmaradt pénzt fizette a birtokrendezésbe. És csak a jó Isten a tudója, hogy milyen keservesen fizette. Hisz ő jól tudta, hogy ezen a pénzen veszi a nyomoruságot. Elarányosították a legelőt, az erdőt, a marháját ott-hon kellett tartania s a kicsi föld nem tudta az embert és marhát egymagán eltartani; elfogyott a marha, maholnap utána vesz a birtok s azután — mehet az ember is, amerre lát.

Es ezt nézik, összedugott kézzel nézik a vezető urak s míg az a szegény falusi ember kezét tördelve segedelemért kiabal, senki sem megy a segedelmére, pedig még nem volna késő.

Idefenn lépén-nyomon emlegetik, hogy Magyarország földművelő állam. Van földje, rétje, erdője bőven, van 20 millió lakosa s ezt ez a föld tartja mind. Hirdetik, hogy buzánk, lisztünk hizott marhánk kelendő portéka a külföldön, de arról hallgat mindenki, hogy Magyarországról külföldre összevissza ötödtélmillió korona ért küvaját visznek ki. S hogy ebben mi a sajnálatra méltó, azt csak akkor vesszük észre, ha más államok életébe is betekintünk; mert hát ekkor látjuk csak, hogy például Franciaország népének a szom-

széd országok ötszázmillió koronánál jóval többel adóznak az irós vajért, Olaszország is körülbelül százharminc millió koronát kap vajért külföldről, sőt a kicsi Dánország is 80 millió koronán felül vámolja meg szomszédait ezen a címen. Pedig hát mi Dánország Magyarországgal mellett? Lakosainak száma alig mulja felül hazánk lakosságának a tized részét s mi ezzel szemben is csak *egy tizenhatod rész* annyi vaját tudunk adni a külföldnek.

Meglehet, hogy ennek az élehetlenségünk is oka, de hogy egyéb oka is elég van, az bizonyos s hogy ez sokkal nagyobb baj, mint aminőnek első látásra tetszik, az is bizonyos. Ez a vaj-kérdés szoros összefüggésben áll az állattenyésztéssel. A földművelésben a jófajta tehén sokkal fontosabb tényező, mint akár a felivér csikó. Mert hát csak jófajta tehén nevel erős igavonó ökröt s erős igavonó ökrök szantja szépen a földet. De a tejet is csak a jófajta tehéntől várhatjuk bőven. Igen, de a jófajta tehén tartása kényesebb is, költségesebb is, mint a csenevész marháé s a gazdaember hol vegye ezt a költséget? A marha sem élhet állandóan jászol mellé láncolva, mozás, szabad levegő kell ennek is és ettől fosztotta meg a sokféle birtokrendezés.

„Kanteletar“.

(A finn népköltés gyöngyei, fordította Bán Aladár.)

— A *Magyarság* eredeti tárcája. —

Régóta nem akadt kezembe ilyen kedvemre való könyv. Egy költői lelkű fiatal tanár évek óta olvasgatta, fordítgatta a finnek népdalait. Megszerette, mert rokon-érzéseket keltettek szívében a panaszos dalok, s mintegy hatvannégyet lefordított belőlük. A Kisfaludy Társaság némi segítséget adott a nyomtatási költségekhez, így jelentette meg Bán a kötetet a maga költségén.

Rövid előszavában megmagyarázza, hogy a finn népdalok gyűjtője *Lönnrot* Illés volt, ugyanaz, aki a finnek nemzeti eposzát, a *Kalevalát* gyűjtötte össze és füzte egységes egyszé. Elmondja, hogy *Kantele* a neve a finn nemzeti hangszernek, e lant hurjainak mélabus hangja mellett szavalták a Kalevala runóit a finn regősök, énekelték szomorú dalaikat a finn leányok. *Kanteletar* annyit jelent, hogy: *Lanttűnder*.

A finn népdalok kettős szempontból érdekelnek minket: úgy is, mint költői alkotások, úgy is, mint a velünk rokon finnek dalai Van-e a magyar és a finn népdalok között tartalomban és formában rokonság, ez a kérdés hadd szoruljon háttérbe. A világ minden nemzetének naiv költészetében vannak rokonvonások.

Meglep a csaknem vigasztalan szomorúság, mely végig rezdül minden dalon. Nem a szerelmes ifjú tüzes epekedése, magabizakodása, ha-

nem az elhagyatott *árva leány* panasz-szava az alaphang, ahol derűtséget várnánk: ott ózanság fogad; a fátalom nem fokozódik a kétségbeesésig, elsimul az utolsó akkorddal, de szívünkben tovább rezdül. Nekünk úgy tetszik, mintha az a busuló árva leány, aki édes anyjáért eseng — maga a finn nemzet volna. Százados gond nyomta, nyomta ma is, a hideg hazának határain remül áll egy nagy hatalom, mely reá tette kezét...

A kantele eredetéről a néphit ezt vallja:

Fájdalom volt a szerzője,
Szenvedés a készítője.
A fogóát gond csinálta,
Csalódásból van a fája,
Hurjai a szív keserve,
Bu-szegekkel van kiverve.

Azért sir-ri busan árván,
Kedv nem csapong száraz táján.

Ez a szomorú alaphang ritkán változik. Ez benne van a nép jellemében s kifejlődött még inkább az éghajlati és politikai viszonyok hatása alatt.

Gyönyörű a dal forrásának poétikus meghatározása:

Nem vettem szót mástól sosem,
Saját szívem volt mesterem.
Daira teltem az ut élen,
Bokrok között keresgéltem.
Gyűjtöttem fenn a lakon,
Dalt találtam minden ágon,
Hanga-füves mezősegen
Virágokon szedegéitem.

Illatozó gyenge hánion
Verő ényben fűrdő halmon
Tarka-barka kövek között,
Napsugaras dombok fölött:
Szaz szót duolt gyenge szellő,
Ezret sugott szálló felhő,
A tó vize verset mondá,
Dalt locsozott játszi habja.
Összeszedtem ezeket én,
Gombo-yogba göngyöltém,
A padláson elrejtettem,
Egy aranyos zsákba tettem,
Beledugtam vasádába,
S rézakatot vertem rája!

A nép leánya, az *árva* álmodozik az ő «kicsi, piros legényérből», kinek hűséges felesége volna s ha az Isten akarata fiúcskával megáldaná — fonna pergő rokkán s a kis bölcsőt elringatná. Vár hűségesen a párjára s így gondol jöveteleire:

Óh, csak jöjjön a kedvesem,
Közelegne a szerelmesem,
Megérzeném én a jöttét,
Megérzeném közeledét,
Akármilyen messze járna
Ezer lépés távolságra.

Oda szállnék felhőképben,
Mint a füst a röpke szélben,
Mint a szikra, hogyha pattan,
Fürge lángnál is gyorsabban
Elé futnék vidám dallal
Csókrakészítő, szomjas ajkkal,
Kigyó volna bár kezébe
Kezet tognék mégis véle;
Méreg volna bár az ajkán,
Ezerszer is megcsókolnám.

A szép nagy legelőket itt is, ott is felosztotta a kapzsiság törvényes oltalom mellett, az erdőket kikiáltották véderdőnek, a határt tagosították s a házi állat be-rekedt az istállóba. Ha maradt is egyik-másik faluban valami közlegelő, bizony-bizony gyenge vigasztalás ez, hisz már az első héten elfogy róla a fű s azután a szegény barom beesett vékonyával szomoruan kullog haza este felé.

A szegény gazdaember fájó szívvel nézi ezt a kínos vergődést, de segíteni magán nem tud. Pedig még lehetne segíteni rajta. Az erdőket meg lehetne szabadítani s a népet is meg lehetne tanítani az értéke-sebb takarmány természetére s aztán: meg lehetne alakítani a tejszövetkezeteket. Egyesült erővel még fellendülne a hanyatló állattenyésztés s egyelőre az is nagy nyereség lenne, ha a belső fogyasztást tud-nók teljesen kielégíteni.

A fellendült állattenyésztés mellett boldogulna a család, egészségesebben fejlődne az édes tejen a gyermek, az eladásra került tej, vaj, turó árából megtelne az ország s a szegény falusi ember hajlékába újra beköszöntene a boldogság. . .

Ne késsenek hát, segítsenek az isten-adta népen! Államot vezető urak, menjete-k el oda a hegyek közé, talán ama pásztorkürtnek szomorú hangja meghatja a ti szíveteket is és lelketek egész szeretetével munkálkodtok azután, hogy ez a kürt újra legyen a boldogság, a megelé-gedettség hirhordója!

F. G.

Budapest, április 2.

1848: XX. A függetlenségi és 48-as párt hol-nap délután 6 óraker érkezéset tart a pártkör helyiségében. Az ülés tárgya lesz a reformátusok-nak az 1848. évi XX. t.-c. érvényesítésére indi-tott mozgalma. A református egyházak ugyanis már több, mint félszázad óta küzdenek azért, hogy autonómiájuk és kongruájuknak teljesen önálló jelleggel vivjanak ki és ennek elérésére csaknem valamennyi országgyűlési képviselőhöz memo-randumot intéztek, melyben azt kérték, hogy a

vallás- és közoktatásügyi tárca költségveté-sének tárgyalásakor szólaljanak föl az 1848. évi XX. t.-c. tárgyában. Mivel e réven több, mint kétszáz felszólalás történt volna, ami az amugy is hosszú költségvetési vitát a végletekig nyújtotta volna, a Kossuth-párt azt tervezi, hogy egyik református pap-képviselője utján határo-zati javaslatot nyújt be a képviselőház elé és mindössze két-három felszólalást enged meg. Természetesen mindenik szónok a párt nevében szólal fel és az előre megállapított tételek ke-resztülvitelét fogja követelni. Valószínű azonban, hogy a Szederkényi-párt és a szabadelvű többség részéről is lesz néhány felszólalás és így a vita kissé hosszúra fog nyúlni. Jelentős érde-kességet ad a dolognak az, hogy a nép-párt ezt az alkalmat arra használja föl, hogy szóvátegye a katolikus egyházi önkor-mányszóra ügyét és érvényre juttassa azt a fel-fogást, melyet a katolikus önkormányzat 27-es szervező-bizottságával szemben vallott az auto-nómiai kongresszuson. E kérdésnél azután Apponyi Albert gróf, Horánszky Nándor és Ugron Gábor is felszólal, sőt könnyen meg-eshetik, hogy a néppárt tényleg beváltja ez alka-lommal azt a fenyegetőzést, melyet a katolikus önkormányzati kongresszuson tett, hogy célja el-érése érdekében az obstrukcióhoz folyamodik.

Közös miniszteri tanácskozások. Tegnap délután kezdődött meg Bécsben a közös miniszteri tanács-kozás, melynek célja az volt, hogy az 1903. évi közös költségvetés előirányzatát megállapítsa. A tegnapi tanácskozás, bár négy óra hosszán át tartott, nem vezetett eredményre úgy, hogy ma tovább foly-tadják a tanácskozást. A bécsi lapok értesülése szer-int az osztrák és magyar miniszteriumok között komoly nézeteltérés merült föl, hogy mennyi idő alatt végezzék el a kiegyezésre vonatkozó kérdések tárgyalását. Az osztrák kormány a gyors elintézés-t sürgeti, míg Széll Kálmán álláspontja az, hogy a jelenlegi közös miniszteri tanácskozás egyedül célja a közös költségvetés megállapítása, míg a kiegyezési tárgyalások más alkalommal kerülnek sorra. Hír szerint a korona az osztrák kormány álláspont-ját támogatja. A *Neues Wiener Tagblatt* értesülése szerint politikai körökben a mai helye-zetet mindkét kormányra nézve nagyon nagyon komolynak tartják. A mai miniszteri tanácskozáson a kiegyezési kérdés újra felszínre került, e tárgya-lásnál azonban a tegnapi még jelen volt Horánszky nem vett részt, mert vissza kellett ma utaznia Buda-pestre, hogy a képviselőház holnapi ülésén jelen lehessen, mivel a kereskedelemügyi költségvetés fol-ytatólagos tárgyalása kerül sorra. Fejérváry Géza báró honvédelemügyi miniszter csak tegnap este érkezett Bécsbe, hogy a mai tárgyalásokon már szintén részt vehessen. A tegnapi nap folyamán a

két pénzügyminiszter különben *Krieghammer* báró közös hadügyminiszterrel is tárgyalt és arra a meg-állapodásra jutottak, hogy az idei költségvetésbe még nem veszik föl az új ágyuk első kiadási tételét.

A mai nap eseményeiről félhivatalosan ezeket je-lentik:

Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósító-nak: Széll Kálmán miniszterelnököt ő Felsége ma délelőtt 9 óraker hosszabb kihallgatáson fogadta.

Ezután Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter jelent meg legfelsőbb kihallgatáson.

Néhány bécsi lap azt véli tudni, mintha a két kor-mány gazdaságpolitikai tárgyalásai az utóbbi időben válságos fordulatot vettek volna és mintha a magyar kormány az új autonóm vámtarifa létrejöttét késlel-tetné.

Ezzel szemben a legilletékesebb helyről annak a kijelentésére vagyunk felhatalmazva, hogy a két kor-mány közti viszonyban a legcsekélyebb változás sem állott be és nevezetesen, hogy az új vámtarifa el-készítése a kezdettől fogva megállapított mód sze-rint halad. A magyar kormány e tárgyalásokat nem-csak nem késleltette, hanem elejétől fogva a leghatá-rozottabban állást foglalt azoknak az őszi időszakra való elhalasztása ellen.

A Magyar Távirati Iroda a következőket írja:

A bécsi lapok egy része azt újságolja, hogy a két kormány és főként a két kormányelnök közti viszony válságos fordulatot vett és ennek okát abban talál-ják, hogy a magyar kormány az autonóm tarifa létre-jöttét huzza és halasztja. A helyzetnek ez a megvilágítása egyáltalán nem felel meg a való tényeknek, mert értesülésünk szerint a két kor-mány jó viszonyában misem változott, a ta-riifa-tárgyalások a kitűzött program értelmében folynak, amint hogy Széll Kálmán fellogása összes idevágó nyilatkozatai szerint mindig az volt, hogy a két államot érdeklő gazdasági politikai tár-gyalások mielőbb eredményesen finalizáltassanak. — Széll Kálmán miniszterelnököt ma délelőtt 9 óraker a király magánkihallgatáson fogadta. A kormány-eelnök után Fejérváry Géza báró honvédelmi mi-niszter jelent meg a Felségnél kihallgatáson. Délután két óraker a hadügyminiszteriumban *Goluchowski* Agenor gróf elnöklésével közös miniszteri konferencia volt, melyben a közönségi előterjesztések megvitátá-sát folytatták.

Az oláhok Apponyi ellen. Abból az alkalmából, hogy a francia parlamenti évkönyvben megjelent Apponyi Albert grófnak a magyar alkotmány és parlament ismertetésére vonatkozó tanulmánya, a bukaresti «*Cronica*» hosszabb cikkben támadja Apponyi Al-bert grófot. A cikk melyet *Poni* volt román közök-tatásügyi miniszter írt, főleg azért támadja Apponyi-t mert nem foglalkozik a nemzetiségi perekkel és a nemzetiségi törvénnyel. «Vagy talán azt hiszi Apponyi — kérdi a cikk — hogy a franciák el-hiszik az ő szavait és lelkesedni fognak ama ha-zug leírásu szabadságért, amelyvel a magyarok boldogítják a szerencsétlen román és szláv népet?» Bizony Apponyi Albert gróf nem csak hiszi, de tudja is, hogy a franciák és a világ minden más nemzete föltétlen hitelt ad szavainak, mert ennek ellenkezőjére soha sem adott okot, mint *Urechia*, *Poni* és társai, kik hamisított magyar térképekkel árasztották el annak idején Európát, hogy később szegyenkezve ismerjék be, hogy a térképek készitése-nél *nemi hiba* történt. Hasonló néminemű hiba még keresve sem található Apponyi Albert gróf tanulmányában és így aligha fog valaki felülni annak a piszkolásnak, melyet *Poni* ur folytat a maga kis román zuglappjában, melynek létezéséről jóformán senkinek sincs tudomása.

A képviselőház ülése. A husvétii szünet elmúltá-val a képviselőház holnap, április hó 3-án, csütörtök-ön délelőtt 10 óraker tartja első ülését, melyen tovább folytatják a kereskedelemügyi tárca költség-vetésének tárgyalását. Ugyanakkor a kormány való-szerűleg heterjeszti az új, egyhónapos indemnitvre vonatkozó törvényjavaslatot.

Ráborulnék a vállára
Bár ott vón a halál árnya,
Ide zárnam a szívemre,
Bárha teste vért csepegne.

A hű szerelem igaz áradozása ez, de ebben is több a mélység és önfeláldozás, mint a vér forró szenvedelme. Ez a hűség, az édes anya iránt való gyöngéd, igaz szeretet teszi a kötet néhány dalát olyan értékessé. A *mostoha* gonosz-sága a finn népköltészetben is szerepel. Miatta kesereg az árva leány:

«Virgács suhog a markába,
Hajlós nyírfa csipős ága,
Azzal üt-ve, mihelyt meglát
Engem, szegény, rongyos árvát.

És e sok szenvedés egyetlen vigasztalása az istenben vetett hit. Hadd álljon itt mutatóul a gyermeki szeretet melegétől szinte sugárzó da-locska:

Edes otthon.

A kis ing is meleg, hogyha
Edes anyám keze fonta,
Es hideg a szőrtakaró,
Ha más keze közül való.

Anyámnál a fürdő házban
Göz nélkül is jó meleg van,
De fagyos a más fürdője,
Hogyha forró is a göze.

Othon minden falat kenyér
Édes, habár nem is fehér,
De keserű másutt, bárha
Írós vajot kennek rája.

Ha vessző se csip, ha vele
Megver apám, anyám keze,
Üssenek bár egész napon,
Jót akarnak vele tudom.

De ha más ver, kétszer érzem,
Tuskés a bot, hull a vérem,
Üssenek csak egyszer is rám,
Erjenek egy kicsit hozzám.

Drága az a kis ház nékem,
Nem hagynám el semmiért sem!
Bárha kicsiny és szegényes,
Megpihenni benne édes,
Tündéri szép ott az álom,
Azon a kis szalmaágyon . . .

Van a kötetben két harci dal, de ezekben nincs tűz és lélek, igen józanok, inkább elmél-kedők, mint gyújtók. Néhány hosszabb legendás történet, melyben a valóság a mithosszal vegyül össze, de mert szenvedély helyett fájdalom van a nép lelkében: drámaiságot sem találunk e történetekben. Szelid bánat, józan megadás, igaz-ság és tisztaság jellemzi a Kanteletart.

Bán Aladár az eredeti versformát az ősi nyol-cast megtartotta a fordításban is. Népdalunknak régi, kedves formája ez. Rimmel teszi a sorok végét változatosabbá, mert a finnek gondolat-ismétlődése nem pótolhatja mindig a rimet. Szép és könnyed a fordítása. Néhol azonban egy-egy, a rim kedvéért belécsusztatott kötőszava-ba belézőkkenünk. Érdemes munkát végezett s mi melegen ajánljuk a költészet igaz barátai-nak figyelmébe a magyar *Kanteletart*.

Gamma.

A társadalom válsága.

Étel, húsvét ünnepén.

Olvasom Ugron János parlamenti beszédét; olvasom nagy lelki gyönyörűséggel. Átmelegíti lelkemet a tiszta hazafiság szokatlanul bátor hangja, ahogyan védelmére kél fajának, a Hargita tövében nyomorgó édes testvéreinek.

Ujat, a székelység megmentését illetőleg nem mond. De beledob az országgyűlési viták áradataiba egy olyan eszmét, melyet félve kerülgetnek az emberek, amely azonban mégis terjed. egyre nagyobb tért hódít magának és — ami a legrosszabb — hamis proféták útján hamis, kárhuzatos irányban. Pedig ezzel mégis csak le kell egyszerű számolni, akár hogyan húzódoznak tőle.

Ez a fenyegető eszme: a *szocializmus*, a társadalmi megújulás. A munkásosztály politikai hite ez. De — sajnos! — abban az alakban, abban az eltorzított, lényegéből, eredeti tisztaságából kivétel nélkül kiadásban, miként a szocialista munkások demagógjai habzó ajakkal, gyűlöletre szító hangon hirdetik. Embert embertársra ellen izgatnak, a szegényt a gazdag megtámadására, kifosztására, sőt mi több, meggyilkolására ösztökélik bődök, füstös csapszékkel dologtalan, romlott lelkű, ismert alakjai. Magam halottam a Modaneban, Franciaország és Olaszország határállomásán, miként beszéltek ott nyíltan a Párisból haza utazó olasz munkások. Tartózkodás nélkül ingerelte vezérszónokuk a tömeget forradalomra; leplezetlenül hirdette a társadalom teljes felforgatását, a vagyon felosztását, az urak és hatalmasak kiirtását. A francia rendőr nézte szótlanul — talán maga is helyeselte magában, ha nem is tapsolt és «vívva»-zott a taliánokkal.

A szociál-demokratizmus hazája Olaszország, honnan a közeli szomszédság révén átszármazott a francia Dauphinébe és a savoyai hegyek közé, majd szanaszét az egész világon. E párt legtekintélyesebb számmal a francia kamarában van képviselve. Vezéremberei közül a fiatal Zévaes tűnik ki, nemrég még vidéki hírlapíró, jelenleg képviselő és a délfraanciaországi szocialisták újságának, a grenoblei *Reveil du Peuple* nek főszerkesztője. Lelkes, agilis ember, aki tanai diadalában fanatikus hittel bizik, aki tollának erejével, szavának tagadhatatlan varázsával óriási táborot toborzott össze, mely kész érette minden percben a tüzbe is belemenni. Zévaes nem azokat az elfajult és kárhuzatos eszméket hirdeti, melyek Európa alsóbb társadalmának millióit, hazánk munkásnépét és az áltoldi földművelőket inficiáltak lélekben és gondolkodásban: ő az eszményi szocializmusnak, a magaslatos célokat szolgáló, nemes irányzatokat és törekvéseket követő társadalmi újításoknak fáradhatatlan apostola.

Pártja programját és saját nézeteit lapjában fejtegeti. Ugyanitt adja a szocializmus gyönyörű és világos definícióját.

«A szocializmus — ugymond — a romlott társadalmi viszonyok megszüntetését tűzi ki feladatul.

Szocialistának lenni annyit tesz, hogy legfőbb törekvésünk legyen: az életben több méltányosságot és nagyobb testvériséget teremteni meg; megvalósítani azt az álmot, melyet lelkünk a társadalmi igazságról alkotott; célul tűzni ki, hogy embertársaink jólétéhez a lehető legnagyobb összeget nyújtsuk.

Szocialistának lenni annyit tesz, hogy erős lélekkel türrük a végzet által felidézett csapásokat, melyekre az ember már születésekor kárhuzatva van, de teljes erőnkől törekedünk annak csökkentésére; kíséreljük meg gyógyítani azon bajokat, melyekkel el van halmozva a kicsiny, az alázatos, a kitagadott.

Szocialistának lenni annyit tesz, hogy hajoljunk rá a szerencsétlenre azért, hogy megvigasztaljuk; boruljunk rá a sebesültekre azért, hogy sebeiket bekötözzessük s gondoskodásunkkal erőt öntsünk beléjük; közeledjünk a sírókhoz azért, hogy letöröljük könnyeiket, az ehezökhöz pedig azért, hogy kenyeret adjunk.

Szóval, szocialistának lenni annyit tesz, hogy szívünket az emberek iránti szeretet, szánakozás és könyörület hassa át!

Igazi második evangélium, melynél szebbet — ily egyszerű szavakban — még nem olvastam. Egész világra szóló, minden nemzetet felölelő: az egész emberi nem állapotának, helyzetének megjavítására törekszik!

Ez képezi alapját a jövődő kor társadalmi újjászervezésének; ez képezi kiinduló pontját a népek jólétének, szellemi emelkedésének, erkölcsi szeplőtelenységének; ez lesz a forrása mindennemű jónak, ha keresztülvitelében — külön-külön — az egyes népek faji jellege, sajátos gondolkodása nyilatkozik meg és hazafias érzése lobog fel!

En hitemmel hiszem, amit Ugron János az egész ország előtt nyíltan vall, hogy: «a szocializmus olyan, mint maga a krisztusi eszme: a szeretet, ha annak nemzeti tartalma van, ha a nemzet ügyével mindenben kapcsolatos, ha a nemzeti eszmével egy mederben halad s ebből a talajból meríti erejét és arra építi a maga jogait, akkor annak jövője bizonyos!»

Gagyhy Dénes.

Világ folyása.

Budapest, április 2.

A *Vatikán* és a *montenegrói* fejedelmek képviselőinek a San Girolamo-intézet dolgában írt jegyzékeit most közli egy cetinai lap. Rampolla kardinális államtitkára március 7-én keletkezett jegyzéke így szól: A pápa ő szentiségének aulirott kardinális és államtitkára közli excellenciáddal, hogy a szent atya atól az óhajról vezettetve, hogy elhárítson minden nehézséget és félreérthetést, mely a *San-Girolamo*-intézet ügyében múlt év augusztus 1-én kiadott Savorum gentem breve töltyán támadt és hogy a montenegrói fejedelmek és kormányuk iránt való jóakaratú tiszteletének bizonyosságát adja, töhatalmazta őt e nyilatkozat tételére:

1. A *San-Girolamo* intézet neve ezenül *Colligium Heteronymicorum Illyricorum* lesz, mely néven az említett brevében megnevezett püspökségek katholicus délszlávjai értenődök.

2. Antivári érseke a teljes egyenlőség alapján megkapja mindazokat a jogokat és előnyöket, melyeket a nevezett püspökség korábbi püspökei a szabályok alapján élveztek.

3. Az egyenlőség alapján Antivári érsekének a többi püspökkel egyetemben joga lesz a kardinális protektoratnak a nevezett intézet igazgató tanácsába egy tagot ajánlani.

4. Az érseknek joga van annak elrendelésére is, hogy az antivári érsekség növendékei a szerb neveket címli irásban tanuják. Az aulirott kardinális közli ő excellenciáddal a nyilatkozat őt és megragadja az alkalmat, hogy ő excellenciáját biztosítsa különös megrabecsüléséről. Rampolla kardinális

Vö novies montenegrói rendkívüli követ ezt telelte: A montenegrói fejedelmek teljes hatalmuk követelése ismeri e jelen hónap 7-én keletkezett jegyzékének az á vételeit, melyben eminenciád a Savorum Gen em apostoli breve üvében való tárgyalás befejeztével aulirottal a San Girolamo intézetűt azt sziveskedtet közölni, hogy a szent atya a nehézségek és félreérthetések elhárítása érdekében e nyilatkozat tételére töhatalmazta. A teljes hatalom alapján, melyet aulirott és társa, Antivári érseke és Szerb primása arra a célra kaptak, hogy a montenegrói fejedelmek nevében tárgyaljanak, az aulirott helyesli az említett jegyzéket és köszönetet mond uralkodója nevében ő szentiségének Montenegro iránt való atyai gondjéért, melylyel Montenegro ez ünnepi alkalommal a szerb törzs választott része címmel tüntette ki. Az aulirott úgy a maga, mint kollegája, Antivári érseke nevében az említett egyzék minden részét tudomásul veszi és kijelenti, hogy ezzel a fejedelmek kormányának óhajai teljesültek. Adárva: Vojnovics Lujó gró.

Macedonia és Albania ujja forrong. Lázorlás, rablás, forrongás zavarta tel a két ország békéjét. A török kormány mozpóstitást rendelt el, hogy a két országban levő alattvalói és csapatai biztonságban maradhassanak. A forrongást, mint a elek mutatják Bulgáriából sziták, ahonnan a macedon bizottság ügynökei lánba akarják borítani az országot. Nem lehetetlen, hogy monarchiánk, Orosz- és Olaszország kénytelen lesz katonai hatalommal megszállani a két orrongó országot, s addig ott maradni, míg a rend ismét helyre áll. Dauer bolzár külügyminiszter most Szent-Pétervárc van s keletkezett a macedon

kérdésről is megfelelő utasításokat fog kapni Oroszországtól, amelyet az egyoldalú eljárástól visszatart monárkiánkkal való egyezménye.

TÁVIRATOK.

Hajórajunk uton.

Spezzia, ápr. 2. A tengerészklubban tegnap este az osztrák-magyar hajóraj tisztjei tiszteletére fényes bál volt, amelyen jelen volt Ripper osztrák-magyar ellentengernagy, Magnaghi, Iredaseo és Annovazzi olasz tengernagyok, a hatóságok képviselői és sok osztrák-magyar és olasz tiszt. A bál a legjobb hangulatban tolyt le és hajnalig tartott.

Oroszország Kinában.

Peking, április 2. A Mandsuországra vonatkozó szerződés azt a rendelkezést foglalja magában, hogy az oroszok délről kiindulva fokozatosan vonják ki csapataikat az országból és pedig 6, 12 és 18 hónap alatt. Niucsvangból érkezett hivatalos jelentések szerint az oroszok ott nagy katonai tevékenységet fejtenek ki. Nemrég az ország belsejéből 10.000 embert vittek Port-Arturba. Niucsvangba és más városokba sok újonc jön. Niucsvang környékén állandó fentartásra szánt nagy táviróhálózatot létesítettek.

Kina kártérítése.

Sanghai, április 2. A kínai kormány a hatalmaságok megbízottjainak 1.800.000 taelt fizetett ki a kártérítési összeg harmadik részlete fejében.

A rheimsi takácsok.

Rheims, ápr. 2. A takácsok sztrájkja egyre növekszik. A sztrákolók száma körülbelül 4000.

VIDEK.

A hazajáró csorda.

Törvényeink magyarazói mintha összeesküdtek volna a szegény talusi ember ellen, olyan egyértelműleg ragaszkodnak a betűhöz. Es ez a betűragaszkodás talán sehol sem okozott akkora veszedelmet, mint a Székelyföldön. Itt kevés a termő föld s ez alig adja meg a mindennapi kenyeret. Es ha elveszik, ha tilalom alá vetik az erdőt, felosztják a legelőt, akkor erre a kenyerettermő földre szorul a házi állat is. Beszélhetnek «bel erjes» gazdaságról, takarmány természetéről s még sok-sok minden okos dologról, ha nincs hely, ahol ezeket az elméleteket a gyakorlatban is megvalósíthatjuk.

Igy áll a dolog Alsó-Csernátonban is. Ez a falu pedig a háromszéki síkság egyik legvirágzóbb községe. Ebben a faluban ezelőtt ötven esztendővel a község erdeiből 2000 holdat a birtokosság felosztott maga között. Már akkor úgy osztokodtak, hogy az értékbeli egyenlőségek miatt mindenki három helyen kapta ki a maga részét. Ezek a táblák kicsiké voltak s a gazdák éppen ezért csak a tával rendelkezés szabádon s az egész területet közösen használták legelő gyanánt. Nem esik messze a taútól, tehát nagyon jó járása volt itt a tejös tehénnek, igás baromnak, mert hát reggel kihajtották s estére hazakeresztették.

A terület a falu barmaihoz mérten elég nagy volt s a háziállatok jól éltek, a tehének jól tejtettek. S egy alában, ha elég erős az igavonó állat s emellett bőségesen van tej, kell-e mondanunk, hogy ott nincsen nagy nyomoruság.

Es most elő állanak a betűragó emberek s ezek, mint a vármegyei közigazgatási bizottság erdészeti albizottsága, azt rendelik, hogy ezen a területen többé nem szabad marhát legeltetni. Nem szabad pedig azért, mert imitt-amott összesen huszonnyolc birtokos már letarolta saját részét, az erdőt s ezt az erdőtürevény értelmében újra kell ásítani s ezt a közös legelő fentartása mellett nem lehet megtenni.

A szegény embernek mind magyarazhatják, hogy mi az a «véterdő», az «erdőtalaj» is emlegethetik, de azt a nyomoruságot, amit a tilalom okoz, elteledtetni nem tudják, nem lehet.

A községi közbirtokosság e tilalmat azonnal megértette. Belátta mindenki, hogy ha e határozat így marad, a falu népe mehet koldulni, mert nem tarthatnak ezután tehenet, igavonó állatot. A tagosítás és a mindentéle erőszakos birtokrendezés úgy megviselte, úgy meggyötörte ezt a népet is, hogy már csak a tönkrejutás réme áll előtte.

Március 28-án a közbirtokosság gyűlést tartott s a vármegyei bizottság határozatát egyhangulag sérelmesnek mondták. Két birtokost bízták meg, hogy

BUTOROK

ugy készpénzért, mint részletfizetésre legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legutányosabban kaphatók

Ehrentren és Fuchs Testvéreknél.

E lepra hivatalozok tiz szazalok engedményben reszesulnek.

Budapest, VI., Teréz-körút 8.

(Audrássy-ut közelében).

Nagy képes árjegyzék ingyen.

a közbirtokosság nevében irjanak felelősséget és azt vigyék fel a földművelési miniszterhez. A földművelési minisztertől várják most, hogy a nép nyomorát tekintve fontosabbnak, vagy a betűragók okoskodását. Es mi azt hisszük, hogy ez a nép nagyon jó helyen keresi az orvosát nagy bajában. Flinta.

A pénzügyigazgató és a tisztviselők. Pfuhl Agost nagyparadi helyettes pénzügyigazgató ellen nagy az elkeseredés a pénzügyigazgatósági tisztviselők körében, mert Pfuhl nagyon is keményen bánik velük. A tisztviselők panaszt tettek főnökük ellen s egyre nagyobb a forrongás. A helyettes pénzügyigazgató nagypárteken nem engedte meg, hogy a tisztikar a templomba menjen, sőt húsvétvasárnap is dolgoztatta a tisztviselőket, kik kérvényt adtak be a miniszterhez. A kérvényben azt mondják, hogy Pfuhl a munkaidőt meghosszabbította, alantasait folyton gyöttri. A tisztviselők miniszteri biztos kiküldését kérik.

Pozsony kölcsöne. Pozsony városa adósságainak konvertálására és újabb beruházásokra tízmillió koronás kölcsönt akar fölvenni. Mint tudósítónk jelenti, a városi tanács most elhatározta, hogy a kölcsön fejében önálló kötvényeket bocsát ki, melyekre nézve bélyeg- és illetékmentességet kér a pénzügyminisztertől.

Jótekinység Mármaros-Szigeten. Mármaros-Szigetről jelenti levelezőnk, hogy ott Roszner Ervin báró kezdeményezésére ingyen tejkiosztó-egyesület létesítettek, mely a téli hónapok folyamán húsvétvasárnapjáig 50.000 adag tejet és kenyeret osztott ki a munkanélküli nyomorgók között.

Fegyelmi ügyek Kolozsvárott. Nagy Mór dr. Kolozsvár városi tanácsos, helyettes polgármester fegyelmi ügyében a belügyminiszter leküldte a határozatát Kolozsvárra. A miniszter elutasította Nagy Mór felelősséget s a közigazgatási bizottság határozatát a fegyelmi megelőző vizsgálat bevezetésére nézve helybenhagyta. Ezenkívül a miniszter kiterjeszténi rendelte a vizsgálatot arra is, hogy miképpen kerültek a város egyes hivatalos aktái a lapokba.

Könyv egy kórházról. Nagy figyelemmel olvastuk el Boér Gergely tanárnak azt a kis füzetkáját, amelyben a kolozsvári vörös-kereszt Erzsébet-kórház történetét, felvirágzását és jelenlegi munkálkodását tárja elénk. Az állami Karolina-kórház mellett nagy szükség volt egy másik kórházra is, olyanra, amelyet a tehetősebb urak betegek is felkereshessenek. Ezt az eszmét valósította meg aránylag felette rövid idő alatt dr. Brandt József egyetemi orvostanár. Dr. Brandt fáradhatatlan buzgalommal fogott a munkához s előbb a Vörös-kereszt egyesület fiókját alapította meg, majd néhai Rudolf trónörökösünk leányának, Erzsébetnek védelme alatt megalakult a kórház. Megmozdult a társadalom s a gyűjtés eredménye kétszáznegyvenezer korona, melyből több mint ötvenezer koronát Brandt dr. tanár egymaga gyűjtött. S bár még adóssága van az egyesületnek, de ez már ma nem teher az intézetnek, mert akik áldásos működését látják s akiknek szenvedését enyhítette, sőt akiket az életnek megtartott, apostolaivá lesznek. Ezt olvastuk a Boér Gergely könyvéből s éppen ezért ajánljuk másoknak is a figyelmébe.

FŐVÁROS.

A korcsmák és az iskolásgyermekek. A főváros néhány buzgó iskolászeke mindent elkövet, hogy az iskolásgyermekeket a korcsmázástól távol tartassa. Javaslattal dolgoznak ki, amelyben azokat a szülőket akarják megbírságotlanni, akik magukkal viszik a csenevész teremtséket a büzös lebujsókba. A törekvés szép, nemes, de eredményes aligha lesz. Amíg a rendőrség s maguk a korcsmárosok megtürik a fejletlen apró nép jelenlétét a nem nekik való helyeken, addig minden betűért kár. A rendőrségnek lenne a kötelessége, hogy a legerélyesebben járjon el a gyermekek korcsmázása ellen egyrészt, másrészt pedig meg kellene vonni az iparengedélyt az olyan lelketlen korcsmárosoktól, aki nemcsak megtüri a serdületlen népet, de még megrendeléseiket is teljesíti. Ha a vendéglős-korcsmáros ipartársulat maga áll ez embermentő mozgalomnak a szolgálatába, akkor a rendőrséggel együtt többet tehetnek mindenféle rendeletnél.

A kegyesrendiek új rendháza. A főváros magánépitő bizottsága azt javasolta a közgyűlésnek, engedje meg a kegyesrendi barátoknak az általános építőipari pangásra való tekintettel azt, hogy a Váci-utcai vonalra tervezett új rendházuk építését előbb megkezdhesék.

Az adóbefizetés eredménye. A székesfőváros adó főpénztárának a kimutatása szerint március hónapban összesen 986.852-50 koronát fizettek be. A befizető felek száma 18.033 volt. Az 1902. év eddig lefolyt időszakában, az összes kerületi pénztáraknál 10.438.787-17 korona folyt be, míg a múlt év ugyanilyen időszakában 10.463.334-92 korona, az idén tehát az eredmény 24.547-75 koronával kevesebb.

A gyalogutak elfoglalásának díja. A székesfőváros közgyűlése tavaly állapította meg a gyalogutak elfoglalására vonatkozó új díjszabályzatot. Több kávésipáros megölebbelte ezt a határozatot. A belügyminiszter a ma érkezett leiratában kijelenti, hogy a közgyűlés határozatát változatlanul jóváhagyja, mert a díjakat ugyanis leszállították.

Régi emlékek a fővárosi múzeum számára. Az Országos honvédegyesület vezetősége ma érdekes régi emléket ajándékozott a fővárosi múzeumnak. Egy dusan aranyozott porcellánserleg ez, amelyen az a fölirat van: «Kossuth Lajosnak, a hazafias ifjúság. 1848.» Az érdekes serleget a múzeumban helyezik el.

Az olvasóhoz.

Az április—juniusi évnegyed alkalmával bizalommal ajánljuk a magyar olvasó közönség jóindulatú figyelmébe a MAGYARSÁG-ot. A szemfényvesztő ígéretés nem kenyerünk: becsületes, szókimondó, minden léhaságtól ment magyar lelkű újságot adunk, a magyar közönségnek valót. Beszéljen helyettünk maga az újság. Ime, a szükséges tájékoztató:

A MAGYARSÁG politikai napilap megjelen minden délután 8—12, olykor 16 oldal terjedelemben.

Főszerkesztő: Györfly Gyula dr. orsz. képviselő, felelős szerkesztő Benedek Elek.

Belső munkatársak:

Bedő Albert dr., Földes Géza, Gaál Mózes, Geley József (segédszerkesztő), Gondos Sándor, Jakab Odön, Jancsó Benedek dr., Marcellus, Palásthy Marcell, Papp Viktor, K. Simó Ferenc, Somogyi Endre, Szana Tamás, Cs. Szabó Kálmán.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken, postai küldéssel.
Egy hónapra . . . 1.— kor.	Egy hónapra . . . 1.20 kor.
Negyedévre . . . 3.— kor.	Negyedévre . . . 3.60 kor.
Félévre . . . 6.— kor.	Félévre . . . 7.— kor.
Egész évre . . . 12.— kor.	Egész évre . . . 14.— kor.

A MAGYARSÁG kiadóhivatala
Szentkirályi-utca 28.

T. előfizetőinket, kiknek március 31-én lejárt az előfizetése, kérjük az előfizetés mielőbb való megújítására, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

NAPIHIREK.

Balogh István †

Budapest, április 2.

Udvarhely megye tanfelügyelője, aki nem régen foglalta el állását s tele nemes buzgósággal, mérhetetlen fajszeretettel, szép tervekkel indult el a munkának útján: tegnap délelőtt hirtelen meghalt Székely-Udvarhelyen. A szűkszavú levél, amely haláláról értesít, azt mondja, hogy első körútjában influenzát kapott, ebből tüdőgyulladás fejlődött ki, régi szivbaja megújult — s ez okozta halálát.

Munkabíró ereje teljében volt. Nehéz, küzdelmes ifjúkor jutott osztályrészéül. Akkor került mint tanárjelölt az egyetemre, mikor a legnagyobb volt a tanárbőség. Állást nem kapott, lett belőle postahivatalnok. Ámde ő nem tudott és nem akart lemondani kedves pályájáról. Költői lelke a száraz munkát teremtő kedvével igyekezett könnyűvé tenni. Törültszett magyar népdalait énekeltek s énekelik ma is ország-szeret, első kötet verséről elismeréssel szólott a

sajtó, pedig neki nem voltak újságíró barátai. «Kinnizsi» című költői elbeszélése a javából való epikai termék.

A költő-hivatalnok az idők jobbra fordultával megérte, hogy ismét a tanügy munkása lett. Előbb a soproni tanfelügyelőséghez került s ez előtt pár hónappal neveztek ki Udvarhely megye népoktatásának vezetőjévé. Most is őrizük azt a szép, lelkes levelet, melyet akkor hozzáknak intézett. Felajánlotta buzgó közreműködését a mi nehéz munkákban, de jött a kéréletetlen halál — s a munkás időnap előtt ki-dőlt a küzdők sorából.

Nagyon korán dőlt ki, de ki tusakodnék a végzet ellen.

Szép lélek, nemes szív volt s azok, akik ismerték, fájó részvételt gondolnak a veszteségre, mert benne nemcsak az értékes, hanem a kedves, jó embert is siratják.

Legyen áldott az emlékezete!

(Időjárás.) A légnyomás eloszlásában lényeges változás állott be. A magas nyomás déli és délkeleti Európát borítja. Európában az idő megenyhült. Jelentékenyebb esők főleg Németországban voltak. Hazánkban az idő változókéony, a hőmérséklet emelkedett és kevés eső szórványosan előfordult az ország nyugati, meg északkeleti vidékén. Várható: További hőemelkedéssel enyhe idő, elrítve esővel. Hőmérséklet: 16-6.

(Személyi hírek.) József és László főhercegek és Zsófia főhercegnő, József Agost főherceg gyermekei tegnap este San Remoból Bécsen át Kis-Tapolcsanyba utaztak. — Margit olasz királynő megvásárolta Carducci olasz költőnek könyvtárát és minden kézírását, de a költő haláláig nála hagyja. A nemes királyné így akarja megakadályozni a költő könyvtárának szétzúllását. — Wekerle Sándor volt miniszterelnök a helyvárosi szabadalvú demokrata kör demokráciát terjesztő felolvasó estéinek egyikén e hónapban szabad előadást tart a demokráciáról. — Múde József kir. tanácsos és a budapest-öbudi dohánygyár igazgatójának, saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmából a király sok évi jeles és hasznos szolgálata elismeréséül a Ferenc József-rend tiszti keresztjét, Lubinski János gróf századosnak a m. kir. varasdi 10. honvéd huszárezrednél a kamarási méltóságot adományozta. — Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter ma délután Bécsből a gyorsvonattal Budapestre utazik. — Giovanelli és Wittek osztrák miniszterek ma Zárába érkeztek és holnap megnézik a vránai tó környékén végzett lecsapolási munkákat. — Miklós cár a szent-pétervári hivatalos lap jelentése szerint tegnapelőtt kihallgatáson fogadta a bolgár miniszterelnököt. — Jenő főherceg, aki tegnap Nürnbergbe érkezett, megnézte a várost és ma reggel 7 órakor tovább utazott Württembergbe.

(Új tanáregyesület.) Debrecenből jelenti tudósítónk, hogy az orsz. ref. tanáregyesület alakuló közgyűlésére, melyet ott ma tartanak, óriási számmal érkeztek meg a református közép- és főiskolák tanárai. A vasúti állomáson a fogadóbizottság élén Komlóssy Arthur helyettes polgármester üdvözölte a város vendégeit. Oláh Károly városi tanácsos és az elszállásoló bizottság már tegnap több mint 200 vidéki tanárt és iskolaigazgatót helyezett el. Tegnap este a Bika-szállóban ismerkedés volt. A tanácskozáson előreláthatólag 4—500 tanár vesz részt.

(Drágábbak az oklevelek.) Az igazságügyminiszter felhívására a budapesti tudományos egyetem rektora elrendelte, hogy az egyetem által kiállított oklevelekre cenzus nem két, hanem három koronás okmánybélyegeket ragaszszanak.

(Az eskütéri hid.) Ma fejezték be az eskütéri hid mérési próbáját, de az eredményeket csak a legközelebbi napokban teszik közzé. Mint hiteles forrásból értesülünk, a hid szilárdsága minden kétségen felül áll, bár most már kétségtelenül megvan állapítva, hogy a hid állandóan javításra szorul majd, mert a budai hidfő alatti betömött meleg források minduntalan keresztültörnek a gátként rakott kettős cement és beton rétegen. E kisebb jelentőségű zavarok azonban legkevésbé sem gátolják azt, hogy a megejtett teherbírási próbák után a hidat rögtön át ne adják a rendes közforgalomnak.

Ha izzad,

ha viszket a teste, ha sémörös, ha bőrkiütései vannak, ne csináljon semmit, csak egy tégely **ERÉNYI-féle ICHTIOL-SALICYLT** vegyen. Szagtalan. Ára 3 korona.

ERÉNYI gyógyszerész **SZABADSZÁLLÁS.**

Főraktár: TORÓK, Király-utca 12. sz. és EGGER gyógyszerész Váci-körút 17.

— (Házasság.) Ifj. *Beleg* László Kolozsvárott eljegyezte *Reschner* Ilonkát.

Bodnár István dr. nyiregyházi ügyvéd e hó 5-én vezeti oltárhoz *Jankovich* Mariskát, *Jankovich* János dr. miniszteri tanácsos leányát.

Ferenc Ferenc máv. táviró-ellenőr eljegyezte *Presler* Vilma Zalaegerszegen.

Szekeres János állami polg. iskolai tanár a napokban eljegyezte *Gulyás* Boriskát, özv. *Gulyás* Pálné leányát Abauj-Baksán.

Sárközy Loránt dr. eljegyezte *Réthy* Erzsikét Kolozsvárott.

Bodola Ferenc dr. tegnap vezette oltárhoz *Terovosky* Margitot Marosvásárhelyt.

— (Sztrájk Fiumében.) Trieszt után Fiumében tört ki az általános munkássztrájk. Eddig harmadfélezer a bérharcba állt különböző munkások száma. Az általános sztrájkot a kikötőmunkások és az *Adria* fűtői kezdték meg, akik bérüknek egy tízszerezéssel álltak elő: jobb élelmezést kívántak. Peldájukat követték a magyar államvasutak munkásai, a teherszállítók kocsisai, a papírgyári és szénrakodó munkások. A kikötőben egész hajóraj vesztegel, mert az érkezett árukat nem lehet kirakni. A nap folyamán az *Adria* igazgatósága megkísérelte az alkudozást, de ez nem járt sikerrel. Eddig teljes a nyugalom, a munkások megelégszenek azzal, hogy százával sétálnak a kikötő partján, de rendezetés nem történt.

— (A tanítónő merénylete.) Moszkvából távirják: Arról az *Allat* nevű házitanítónőről, aki *Trepov* főrendőrmeistert dolgozó szobájában agyon akarta löni, azt írják a lapok, hogy a februári zavargásokban való részvétel miatt letartóztatták és anyja kérésére betegeskedése miatt a főrendőrmeister rendelkezése három nappal ezelőtt bocsátották szabadon.

— (Halálozás.) *Tassi Vég* Bertalan, ki a szabadságharcban honvédezkedett, április elsején 90 éves korában Kolozsvárott elhunyt. Az elhunytban, kinek halála nagy részvétet kelt, *Tassi Vég* Arthur országgyűlési képviselő édesatyját gyalozolja.

Schwarzenberg Károly herceg tokiói osztrák-magyar követi titkár Sanghajban meghalt élete 30-ik évében.

Stachó József huszár-főhadnagy Szent-Benedeken meghalt.

Dombi Erzsébet 63-ik életévében elhunyt Kolozsvárott.

Asztalos Sándor 56 éves korában meghalt Sároson.

Fekete Pál borászati felügyelő 78-ik évében elhunyt Karácsonyfalván.

Sikó István földbirtokos 29-ik évében meghalt Nagy-Enyedén.

— (Játékbárlang Szerbiában.) Mint értesülünk, francia és belga pénzemberek 15 millió frank tőkével játékbárlangot akarnak felállítani a *Belgrad* mellett levő *Topcsiderben* s már be is fejezték a szerb állammal az e végből megindított tárgyalásokat. Valószínű, hogy a szerb skupesina nagy szököbbséggel elfogadja az erről szóló törvényjavaslatot, mert a társaság egy millió frank évi jutalékot ad Szerbiának, ahol pedig tudvalevően kevés a pénz. Ugyanez a konzorcium akart a Margitszigeten is játékbárlangot szervezni, de nem kapott rá engedélyt.

— (Szerencsétlenség a Dunán.) *Orsova* mellett a gátépítés mérnöke, *Koch* Mihály a munkálatok megtekintésére csónakba szállt, melynek evezőse *Jankulov* Milán szvínicai lakos volt. A csónak az örvénylő vizen telborult s mindkettő a folyam felett kifeszített kötélbe kapaszkodtak. Erejük azonban csakhamar elfogyott s a vízbe zuhantak. *Jankulovot* elkapta egy örvény s nyomtalanul eltűnt a habokban. A mérnököt kimentették.

— (A sötét verem.) *Rembielinszka* Felicia dúsgazdag délországi földbirtokosnőnek leánya *Rosa* szerelmes lett egy *Drojecki* István nevű földbirtokosba, aki *Lublin* kormányzósa — legcsufabb embere. A szép leányt a csunya emberhez szenvedélyes szerelem fűzte s anyja, hogy a különös szerelmet feleltesse leányával, utazni vitte őt. Svájcba készültek, de a leányt tegnap éjjel Bécsből, ahol vendégfogadóba szállt meg a család, *Drojecki* megszöktette. Most keresik a szökövényt párt: a csunya férfit és a szerelmes szép leányt.

— (Az iparsztrájk és a közönség.) A főváros polgárságát méltán elkésértette, hogy husvét két napjának délutánján az Iparcsarnokot bezárva találta, s nem tekinthette meg a Kossuth-síremlék mintáit. Egyes lapok a főváros tanácsát teték emiatt elelőssé. A tanács ma nyilatkozik s azt mondja, hogy az Iparcsarnokkal a főváros nem rendelkezik s így nem a tanács, hanem a kereskedelmi miniszterium intézkedett, hogy a csarnok délelőtt 9—12 óra

között legyen nyitva. Az ekképp elintéztet panaszszal kapcsolatban közöljük a kereskedelmi muzeum igazgatóságának azt a jelentését, hogy a városi Iparcsarnokban elhelyezett állandó kiállítás, valamint a kereskedelem-történeti gyűjtemény és a házi ipari cikkek kiállítása reggeli 9 órától déli 12 óráig és délutáni 3 órától 6 óráig nyitva áll a közönség rendelkezésére.

— (A hivatalos lapból.) *Áthelyezések.* A király Laudon Gyula dr. trencsényi kir. törvényszéki bírónak a pestvárdéki kir. törvényszékhez, Öreg Béla dr. szatmárnémeti kir. törvényszéki albirónak a debreceni és Felszégi Kálmán körösbányai kir. járásbírói albirónak a dícsőszentmártoni kir. járásbíróihoz leendő áthelyezését megengedte. A közoktatásiügyi m. kir. miniszter Fábriánné Csákány Etelka ruttkai állami óvónőt a taksanyi állami óvodához áthelyezte. — *Kinevezések.* Az igazságügyminiszter Soltész Endre aljegyzőt a nyiregyházi törvényszékhez aljegyzővé, Kun Aladár joggyakornokot a losonci járásbíróihoz aljegyzővé, Babó Károly kolozsvári lakost a kékesi járásbíróihoz végrehajtóvá, Balástalvi Kiss Jenő joggyakornokot a kunzentmártoni járásbíróihoz aljegyzővé nevezte ki. A pénzügyminiszter az aradi kir. adóhivatalhoz Lóth Lajos pánkotai adóhivatali II. oszt. pénztárnokot adóhivatali I. oszt. pénztárnokká, a salgótarjáni kir. adóhivatalhoz pénztárnokká Nemessányi Gyula losonci adóhivatal ellenőrt, efenőrré Atyim Demeter pozsonyi adóhivatali adóhivatali Grizsmalmüller Árost siklósi adóhivatali gyakornokot; a losonci adóhivatalhoz ellenőrré Mauks József losonci adóhivatali kinevezte. A földmívelésügyi miniszter Árpád Gyula budapesti állatorvosi főiskolai II. taná segédt a főiskola bakteriológiai intézetéhez további 2 év tartamára II. tanárségedd, Hvezda Kálmán fizetése en segédmérnököt a folyam és kulturmérnöki hivatalok személynéi létszámába fizetéses kir. segédmérnököt nevezte ki. A budapesti törvényszék Pasztélyi István budapesti lakost, belügyminiszteri segédtitkár, a törvényszék területére állandó bites német tolmácsot nevezte ki. A közoktatásiügyi miniszter Jovanovics Döme illés okleveles tanítót a panosvai felsővárosi állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki. — *Névváltozások.* Kiskoru Schlesinger Dezső unesti lakos családja nevének «Szabós-ra. Seydl Emil Alajos budapesti vámtiszt családja nevének «Szemerere-re, Heuleld Hugó újpesti lakos családja nevének «Hajdú-ra, Weisz izrael izidor budapesti lakos családja nevének «Bálint-ra, Ellenbogen Adolf végvári lakos családja nevének «Elek-re, kiskoru Kramptics Odon sárbogárdi lakos családja nevének «Zoltán-ra, kiskoru Weiss Miklós mátészalkai lakos családja nevének «Székely-re, Hromada Vilma zsolnai lakos családja nevének «Halmi-ra kért átváltoztatását megengedte.

— (Rövid hírek.) Amerikába! A főváros tözsomszedságában levő Erzsébetfalván érdekes kivándorlási mozgalmat indítottak lelketlen úgynökök. A munkásokat előbb megtanílják angolul s azután kiszállítják Amerikába. Egy angol tanító már is működik és sok a tanítványa. — A posta emlékoszlópa. A nemzetközi postaezgyesület 1900-ban elhatározta, hogy 25 éves tennállásának emlékére szoborművet fog készíttetni az egyesület költségén. Intézkedésre a svájci szövetség tanácsot kérék től, mely most a pályaművek elbírálására 11 tagú bizottságot küldött ki. Közünk van Strobl Alajos szobrászunk is. — A XI. békekongresszust ma kezdték meg Monakoban. A kongresszus megtartására a békeegyesületeket Albert monakói fejedelem hívta meg. — A rabországból. Moszkvából jelentik, hogy a legutóbbi diákvizsgák alatt ezernél több tünetet tartóztattak le. Ezek közt van 700 diák és száz diákleány. A rabországi hőbörtöne, Szibéria tehát ismét meggyarapodott ezer szomorú lakossal. — A magyar iparművészeti társulat e hó 13-án, délelőtt 11 órakor tartta XVII-ik évi rendes közgyűlést, az iparművészeti muzeum első emeleti nagytermében. — Lopott átlampapírok. Karlsbadban egy nő egy váltóüzletben 20.000 koronányi magyar koronajáradékot és 9 ezer forint magyar aranyjáradékot vitott be. A vizsgálát kiderítette, hogy a papírok egy müncheni lopásból eredtek. A nő és kíséroe, egy 45 éves férfi még aznap eltűnt Karlsbadból. Most nyomozzák őket. — *Agyonszúrta a tehén* Rákos-Keresztúron Dudás Mihály gazdaember négyéves fiacskáját, aki az istálló előtt játszadozott. — *Ezred-jubileum.* A kolozsvári 51. gyalogezred július hó 3-ára tervezett 200 éves jubileumi ünnepélyre nagyban folynak az előkészületek. Az ezred számára új zászló készül. Maitáth püspök fogja felszentelni. — *Betörés.* A kolozsvári református kollegiumba ismeretlen tettesek betörték, de a szekrényeket nem tudták feltörni s így zsákmány nélkül távoztak.

x *Csuz* és *köszvény* ellen elismer legkitünőbb szer a *Zoltán-téle* kenőcs. Ara 2 korona. Zoltán Béla gyógytárában, Budapest, V., Sétátér-utca és Szabadság-tér sarkán.

x *Turista, lóverseny és tábori látások* kitünő minőségben 6 forinttól feljebb kaphatók: *Hatschek* látszerész, IV., *Eskü-ut* (Klotild palota) a *Belvárosi kávéház* mellett.

x *Felhívjuk* tisztelt olvasóink figyelmét *Nics Béla* fűszerkereskedőnek lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

x *Felhívjuk* olvasóink figyelmét *Herceg és Horvát*, Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt. «*Adria*»-szállóval szemben létező női-divat áruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* *Leszkay* és *Arad.* *Leszkay* András kilenc esztendőn át igazgatta az aradi színházat és hogy a Magyar Színházat bérbevette, megvált Aradtól. Tegnap tartotta *Leszkay* társulata az utolsó előadást Aradon és a színház mártól kezdve az új bérlő — *Zitahi* Gyula, a Nemzeti Színház tagjának kezébe ment át.

* *A Néprajzi Múzeum.* A Nemzeti Múzeum néprajzi osztályának megnyitását április 5-ére halasztották. A muzeumot szerdán és szombaton ingyen lehet megtekinteni.

* *A kolozsvári Mátyás-szobor.* *Kolozsvárról* írják: Mátyás király kolozsvári lovasszobra talapatának építéséhez már a napokban hozzákezdének. Az esztergommegeyi süti kőbányákból már megérkezett az építéshez szükséges 3 vagon kő. A talapat építését június közepéig befejezik s akkor kezdik meg a szobor elhelyezését. Augusztusra ez is készen lesz és akkor a leleplezési ünnepségek előkészületei lépnek előtérbe. A leleplezés szeptember havában okvetlenül meglesz.

* *A bor jubileuma.* *Gárdonyi* Géza falusi történe-ének, *A bor-nak* tegnap volt ötvenedik előadása a Nemzeti Színházban. A közönség lelkesen ünnepelte a kitünő szerzőt, aki azonban nem jelent meg a tapsokra, de darabjának minden szereplőjét szinte elhalmozta virággal, koszoru ajándékkal.

* *Színházak műsora* április 2-án. *Magyar királyi Operaház:* Nincsen előadás. — *Nemzeti Színház:* Pogány Gábor. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Várszínház:* Nincsen előadás. — *Népszínház:* Egy görbe nap. (Kezdeté 7 órakor.) — *Vigszínház:* Kuruc Feja Dávid. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Magyar Színház:* Fíin. (Kezdeté fél 8 órakor.) — *Uránia:* Szultán birodalma. (Kezdeté fél 8 órakor.)

Törvényszék.

§ *Eskütétel a kir. táblán.* A kir. ítélőtábla ma délelőtt teljes ülést tartott, amelyen Haupt Albert dr. újonnan kinevezett táblai bíró, aki eddig ítélőtáblai címmel és jelleggel a budapesti büntetőjárásbírószervezet vezetője volt, letette a hivatali esküt. Haupt drt a III. büntetőtanácsba osztotta be az elnök.

§ *Orgazda ékszerész.* *Klein* Aranka fiatal fodrásznő ellopta *Bader* Jakob 65 esztendőös öreg utéjjeli asztaláról annak 600 forint értékű gyűrűjét s egy *Hölzi* Bertalan nevű ékszerésznek 30 koronáért eladta. A törvényszék elé a leány lopás, az ékszerész orgazdaság vádjá miatt került. A törvényszék a tárgyalást ma nem fejezte be, hanem elnapolta, hogy Hölzinek egy másik hasonló ügyével kapcsolatosan folytassa.

NYILTTÉR. *)

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva *köszvény, asthma, szív, vesze, gyomor, bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál.* Biztos védelem széllhűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. KOVÁCS J.** egyet. orvostn. (Hemopatia) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körut 13. szám alatt.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Noház betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

*) Ezen közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

BUTOR

jobb és olcsóbb, mint bárhol ép ugy készpénzért, mint részletfizetésre,

kapható: **GONDA S.** butorraktárában

BUDAPEST,

csakis VII. kerület, István-tér 7. sz. n.

Képes butoralbum 50 filléres postabélyeg beküldése mellett kapható. A ki ezen lapra hivatkozik, 5% árengedményben részesül.

KÖZGAZDASÁG.

A vaskartell. A rima-murányi vasbánya társaság vezérigazgatója tegnap kezdte meg a magyar kormány és az érdekelt magyar vasgyárak megbízásából a tanácskozást az osztrák vasipar képviselőivel. Az osztrákok a tárgyalások megkezdése előtt azt kívánták, hogy a magyar vaskartell az osztrákkal azonos alapon szervezzék. E követelmény tekintetében az érdekelt legközelebb döntenek s mihelyest határozatukat a kereskedelemügyi minisztérium iparfejlesztési szakosztálya jóváhagyja, azonnal megkezdik a végleges és érdemleges tárgyalást az osztrák ügyvivőkkel.

Tanfolyamok néptanítók részére. A földművelésügyi miniszter az idén is rendez a szőlő- és borszőlő-gazdaságból a néptanítók részére ingyenes tanfolyamokat. Ezek a tanfolyamok, amelyekben a hallgatókat az elpusztult szőlők felújításának munkálataiban elméletileg és gyakorlatilag oktadják ki, tavasszal és ősszel két-két hétig tartanak és pedig április 29-től május 12-ig, október 6-tól 18-ig. A tanfolyamok helyeül: Szent-Endre, Tapolca, Pozsony, Eger, Tarcál, Bihar-Diószeg, Ménes, Nagy-Enyed van kijelölve. A tanfolyamra felvett minden hallgató az egész időre 120 korona segítséget kap. A folyamodásokat *április 10-ig* az illetékes kir. tanfelügyelők útján ahhoz a ker. szőlőszeti és borszőlő felügyelőhöz, illetőleg vincellérszakai igazgatóságához kell benyújtani, akiknek kerületében a folyamodó jelenleg működik.

A Magyar Agrár- és Járulékbank Részvénytársaság szombaton délelőtt tartotta VI. évi rendes közgyűlését madarasi Beck Nándor elnöke alatt, amelyen 31 részvényes 1999 szavazattal volt jelen. Elnök a jegyzőkönyv vezetésével Fellner Frigyes dr. titkárta bizta meg, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Vest Ede lov. és Kemény Akos báró részvényeseket kérte fel. Ezután előterjesztett az igazgatóság jelentése, amelyet a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul véve, a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadta és elhatározta, hogy az 1,421,218 korona 53 fillér tiszta nyereségből 1,200,000 korona, vagyis 5 százalék, tehát részvényenként husz korona fizetessék ki és az ezen összegnek, valamint a múlt évről áthozott nyereségnek levonása után még fennmaradó 70,848 korona 40 fillér tiszta nyereségből 20 százalék, vagyis 14,169 korona 68 fillér, mint alapszabályszerűleg megengedett legmagasabb javadalmazási hányad a tartalékalaphoz csatoltassék és az igazgatóság alapszabályszerű jutalékának 7084 korona 84 fillér

összegeben való levonása után még fennmaradó 199,964 korona 1 fillérből a külön tartalékalap számára 50,000 korona utaltassék át és az ezután fennmaradó 149,964 korona 1 fillér új számlára vitessék át. A szelvények folyó évi április hó 1-től kezdve az intézet pénztáránál, a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál Budapesten, vagy az Union-Banknál Bécsben fizetnek ki. Végül a közgyűlés Tolnai Arnoldot egyhangúlag a felügyelő-bizottság tagjává választotta. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen madarasi Beck Nándor elnök és Bujanovics Sándor elnökhelyettesé újból megválasztott. Az ügyvivő igazgatóságba Barta Arnold, madarasi Beck Nándor, Bujanovics Sándor, csetei Herzog Péter küldettek ki.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Készárú-üzlet.

Élénkebb hangulat mellett jobb vételkedv fejlődött ki, az árak azonban nem igen változtak, mert a kereslet a jó kínálat mellett kellő kielégítést nyert. Elkezt 16,000 m. buza kezdetben változatlan, később néhány fillérrel jobb árakon.

Tisztaárak: 1000 mm. 79 k. 9.40 korona, 1000 mm. 78.5 k. 9.40 korona, 100 mm. 78.5 k. 9.30 korona, 500 mm. 79 k. 9.40 korona, 200 mm. 78 k. 9.35 korona, 100 mm. 78 k. 9.35 korona, 100 mm. 78 k. 9.30 korona, 100 mm. 77.7 k. 9.20 korona, 2300 77.3 k. 9.22-50 korona, 250 mm. 77 k. 9.20 k. 1000 mm. 77.2 k. 9.37-50 korona, 1000 mm. 78.5 9.37-50 korona.

Fejérmegyet: 100 mm. 77 k. 9.10 korona.
Csongrád: 1000 mm. 77 k. 9.22-50 korona.
Pestmegyei: 100 mm. k. 78 k. 9.30 korona.
Becskerek: 2500 mm. 76 k. 8.77-50 korona, 2500 mm. 76 k. 9.77-50 korona.
Raktárú: 2200 mm. 77.5 k. 9.20-50 korona.
Rozs: 400 mm. 7.35 korona, 150 mm. 7.30 korona, 100 mm. 7.20 korona.
Árpa: 100 mm. 6.20 korona, 100 mm. 6.20 korona (kocsira rakva), 100 mm. 6.15 korona, 1000 mm. 6.10 korona 3 hóra, 150 mm. 5.90 korona.
Zab: 100 mm. 7.55 korona, 100 mm. 7.40 korona, 100 mm. 7.35 korona, 100 mm. 7.30 korona, 300 mm. 7.25 korona, 100 mm. 7.— korona.
Köles: 400 mm. 4.57 korona.

Delben jegyez:

áprilisi buza	9.02—9.03
májusi buza	8.99—9.00
októberi buza	8.02—8.03
áprilisi rozs	7.24—7.25
» zab	6.98—6.99

októberi zab	5.84—5.85
májusi tengeri	5.02—5.03

Felmondott április 7-iki átvételre:

7000 mm. buza	
40,000 « zab	
14,500 « rozs	

Határidőüzlet.

Szilárdabb hangulat uralkodott a határidőpiacon is; az árfolyamok néhány fillérrel élénk forgalom mellett emelkedtek.

Marcius hó 31. este 6 órától f. hó 1-én este 6 óráig

érkezett		elment	
buza	2480 mm.	2667 mm.	
rozs	700 »	— »	
árpa	452 »	— »	
zab	1416 »	2425 »	
tengeri	7736 »	11032 »	
repce	— »	— »	
liszt	459 »	14353 »	
korpa	— »	2173 »	

Érték-tőzsde.

Előtőzsde: Osztrák hitelrészvény 697.25. Magyar hitelrészvény 701.— Korona járadék —.— Leszámitoló —.— Jelzálog —.— Rimamurányi 508.50. Államvasut 676.— Déli vasut —.— Alpesek —.— Városi villamos 31.— Közut vasut 65.—

Zárlat: Osztrák hitelrészvény 697.2. Magyar hitelrészvény 702.— Korona —.— Leszámitoló —.— Jelzálogbank —.— Rimamurányi 509.— Államvasut 676.— Déli vasut —.— Alpesek 339.— Városi villamos 318.— Közut vasut 65.—

A szerkesztő postája.

(Kéziratokat nem adunk vissza.)

(gd.) A tagosítás mellett és ellen ezer érvel lehet felhozni. Mondanunk s m kell, hogy készséggel adnk helyet az ellenkező véleményeknek. Így tisztázodnak az eszmék. A cikk jönni fog.

T. J. Na y-Szenás. Ime egy pár cég: Kowald Péter és fia (VII ker., Székvásár-gutca 37.), Sigmund József (IV. Váci-utca 28.), Szűcs és társa (IV. Ujvilág-utca 9.)

P. D. (Az utcán. Tüzhatal stb.) Nem szólhatok. M. B. Jászberény. A felelős szerkesztő a Székelyföldre utazott s jövő hét közepén jön vissza.

N. Gy. Magyar-Lépen. A 3190—31 számú osztrák államsorsjegyet kizárták. Ha egész a sorsjegy, 360 koronát, ha fél, 180 koronát nyert.

K. I. E.-Szécsény. K. M. dr. Hidvég. G. E. Szilágy-Szeg. F. Gy. Pürkerc. B. S. Sz.-Udvarhely. Előfizelő. Maros-Vásárhely. Z. D. Aranyos. Sorsjegyeiket nem húzták ki.

Laptulajdonos a «Magyarság» kiadóvállalata.

HIUSÁG.

Regény.

83

Irta: Gaal Mózes.

Demeter is hallgatta, de lolkében végig élte még egyszer a multat. Láttá Gábort, mint lelkes, fáradhatatlan ifjút, kit a kenyérkereset gondja foglalt le, aki csak egyet tudott: *dolgozni*. Aztán magához veszi az édes anyját, szeretének éltető melegét sugározta reá. Van állása, szép jövő vár reá. Ekkor a véletlen, a gonosz véletlen utjába sodorja Olgát. Ki irányozza a véletlent? Hol van a hatalom, mely meg tudná változtatni?... Megszereti, s ezzel a sorsa el van döntve. A leány nem szereti s feleségévé lesz mégis, mert Darvas férjnek jó.

Demeter tovább fűzi gondolatait, arcán a keserű guny vonása végig vonaglik. Volna szó egy olyan emberről, aki életében sohasem érezett és gondolkodott komolyan, nem törődik vele. A nagy forgatag hadd sodorjon le a fáról egy száraz levélkét, tépjen le egész ágat, a villám hatison ketté egész fát, mit banná ő — de arról az emberről van szó, akit ő büszke gyönyörűséggel vall barátjának, egyetlen, igaz barátjának...

És ő tehetetlenül ül a kávéház asztalánál. Összegomolyodnak a gondolatai. Érez, hogy kell valamit tennie, de nem tudja, hogy mit. Nem mer a jövőre gondolni, mintha valami rettenetes dologtól kellene félnie. És mégis tudja, hogy bizonyosságra van szüksége. Tisztán kell látnia.

A halántéka körül fájdalmat érez, mintha vasabroncs szorítaná. Gondol arra, hogy elmegy és nem tud helyéről mozdulni.

Egyszer csak egy keringőt huz a cigány. Parthi Dezső felkiált:

— Ezt, ezt! Ez volt az Olga nótája...
— Ah, pajtáskám! — kiáltanak közbe hárman is — most már kipattant a titok... Most már tudjuk!...

— Bravó! A szép Darvasné!...
A zene hangjai nem tudják e szavakat elnyelni s Demeternek úgy tetszik, mintha a kávéház mennyezete reá szakadna a fejére. Ezéssz testében elkezd reszketni. Ő, a nyugodt idegzetű, higgadt elméjű ember olyan, mintha beteg volna.

És ott ül tovább némán. Ott ül éjjel után három óráig. Megvárja, míg a kompánia nagy lármában fölkel és hosszú ide-oda való tanakodás után elhatározza, hogy egy másik kávéházba megy. Akkor ő is fizet. Fölveszi a felöltőjét s mikor Parthi Dezső elhalad mellette, reá teszi vállára a kezét s a szemé közé néz sötétben:

— Te velem jössz!
— Á kedves...
— Velem jössz! — s ezzel karon fogva viszi őt...

— De kérlek... a többiek!... Miért nem ültél... hehehe... Nem is tudtam, hogy te vagy az az egyedül gubbasztó passas.

Demeter nem szól semmit. Csak viszi magával az elhagyott szűk utcákon keresztül.
— De hova?... Mit akarsz, pajtás!... No siess!

— Igaz, amiket meséltél azoknak? — kérde Demeter fojtott hangon.

— Mit?... Nem tudom, mit meséltem! — feleli bambán Parthi Dezső. — Olyan furcsa vagy... izé, olyan... Ne szorítsd a karomat!

— A gazdád kivetette a hálót...
— Nagyon érdekes, te is hallottad?... De nem mondtam meg, kire, ugy-e?...

— Hallani akarom!

— Ne mókázz!... Te öreg, az az Olga szédítően szép asszony!... Még most is szerettem... mindig szerettem!...

— Honnan tudod?... Mit tudsz?...
— De furcsa dolog!... Á, hát te is belé vagy bolondulva?... Mindenki: Bozzai... te... én, mindenki...

Demeter megállott. Az utcai lámpa világa reá vetődött arcára. Parthi Dezső megijedt ettől az arctól.

— Érts meg, ember, nekem bizonyosság kell arra, hogy igazat mondottál. Ha bizonyosságot nem szerzel minél előbb — én téged tönkre foglak tenni. Tudod, hogy csak egy szavamba kerül s mint tolvajt fognak megidézni a járásbíró-ságnál...

— No... ugyan... Hát mit akarsz?... Nem értem a heveségedet!...

— Holnap délután várlak a lakásomon. Itt van a névjegyem. Reáírom a lakás címét. Tedd el jól és holnap várni foglak. Ha el nem jössz, holnapután meg fognak téged idézni. Megértettél engemet?

— Igen, de... ugyan, öreg, mi lett tégedet?... Jere, igyunk egy pohár konyakot, nagyon fádom...

Demeter egyet gondolt, s bement Parthival egy éjjeli piszkos kávéházba. Reggeli hat óráig ült vele az egyik asztalnál, s mindent elmondott vele. Megtudta, hogy Bozzai levelet küldött Olgának, hogy Olga válaszolt a levélre, hogy találkozni szoktak, hogy Olga lesz az előkelők műkedvelői előadásán a Mária Terézia, s hogy Bozzai Pista az egész komédiarendezője. Parthi Dezső esküvel fogadta, hogy bizonyítékot fog szerezni, s ezt Demeternek a kezébe juttatja.

(Folyt. köv.)

Leltár után!

Az árak olcsóbbak, mint eddig voltak.

1 vég finom Chiffon 30 rőf ...	4.25	1 ablakra való gyapju-függöny ...	1.25	1 legujabb divatu francia batiszt ruhára minden dísz és hozzávalókkal együtt	2.50
1 « finom család vászon 30 rőf ...	4.25	1 garnitour ágyterítő (3 drb) 4.50, 5.25, 6.50		Szines és fehér himzett selyem gázi kelmék dupla széles, fele árért kaphatók és pedig méterje	0.60
1 « ágyhuzat cérna-minőség 30 rőf ...	4.25	1 gyászruhára való kelme minden hozzávaló és díszszel	3.50		
1 cachmir vagy cloth-paplan ...	3.25	1 remek szines utcai ruha hozzávaló és díszszel	3.50		
1 valódi finom atlasz-paplan ...	6.—				
1 ablakra való cérna csipke-függöny	1.50				

Vidéki rendelések lelkiismeretesen eszközöltetnek.

HERCZEG és HORVÁT

Budapest, VII. kerület, Kerepesi-ut 52. szám alatt. Adria-szállóval szemben.

SZINHÁZAK.

Csütörtökön, 1902 április 3-án.

M. KIR. OPERA

Mari az erred leánya.
Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.

A zsába.
Kezdete fél 8 órakor.

Nemzeti színház.

Ibolyafaló.
Kezdete fél 8 órakor.

Magyar színház.

Fifine.
Kezdete fél 8 órakor.

NEPSZINHAZ.

Igmándi kispap.
Kezdete 7 órakor.

URANIA.

Sport.
Kezdete fél 8 órakor.

Legjobb árban veszem s forgalmi és régi bélyegeket minden mennyiségben veszek, cserélek, eladok

PRÜCKLER J. C.

BUDAPEST,
IV., Koronaherceg-utca 3. szám.

Sanid labdacsook befecskendezés nélkül!

A legmakacsabb heveny és idült folyásoknál legbiztosabb gyógyszer

Férfiaknál és nőknél

egyaránt biztos szer. — Egy üveg 100 labdacso tartalommal és használati utasítással 3 korona. — Vidékre 6 kor. beküldés mellett bérmentve vagy utánvétellel kapható a

„Magyar király” gyógyszerertárban
Budapest, Marokkói-u. 2.

BUTOR

Kézpénzért vagy részletfizetésre legolcsóbban
FUCHS BODOG-nál kapható
Budapest, József-körút 26. szám.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Box-Calf

borjubőr ma a világ legjobb és legtar-
tósabb bőre, nem kell vixelni, vise-
letben pedig szép és elegáns. MÉR-
tékek elegendő a lábunk pa-
piroson való körülrajzo-
lása. Kizárólag sa át
kiszítmán
Föltétlen jó
állás

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Borjubőr, sima, strapára való 3.20. Borjubőr beté-
tes 3.—. Borjubőr bergsteiger, gavallérforma 3.20.
Box-calf, bergsteiger, föltűnő elegáns 4.—. Divatos
barna bagaria bergsteiger, elegáns 4.—. Lakk,
cugos v. bergsteiger 4.—. Női zerge cugos v. fűzős
3.—. Box-calf fűzős 3.50. Barna divatos fűzős
v. gombos 3.50. Lakk. cugos v. fűzős 3.50. Gyermek-
cipők 3 évly 1.—.

Nem tetszőt készséggel kicserélek.

Agulár Ede

Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 22. sz.
Az Uránia-színházzal szemben.

HATSZEK MIKSA

Optikus (azelőtt Váci-utca) most:
IV., Eskó-ut 5. (Klotild-palota.)
A „Belvárosi Kávéház” mellett. Budapest

Jelmez- és népviseletű főnykópok (szines) nagy választékban.
Színházi látcsók 4 frittól feljebb. Vadász- és
verseny-távosók 8 frittól feljebb. Szemüvegek,
orszorítók és lorgnetták 1 forinttól feljebb.
Légszűrők 4 frittól felj. Hőmérők 40 krtól felj.

Műszemek dús választékban, (máram minden
fajdalom nélkül be is tételnek.)
Fényképező-gépek 75 krtól illetőleg 3 forinttól
(nagyobb 6 forinttól) feljebb. Szerek napi árért.
Kirchner-féle citera-pliár és hegedű-húrok.

Első hazai zongoragyár!

HEVESI BALÁZS UTODA HARKAI M.

— zongoragyáros, állami iskolák szállítója —
ajánlja saját készítményű zongoráit, mely versenyez
bármely külföldi zongorákkal.

Budapest, Deák-tér 6. szám.
(Anker-udvar.)
Alapított 1800-ban.

Milleniumi nagy érremmel, kitűnő jó és szép munka-
haladás, jó ízlés, versenyképességért; 1893. évi Ipar,
egyesületi ezüst-érremmel kitüntetve.
Elvállalok minden e szakmába vágó javítást, hangolást
és levágást.

Íróasztalok, Könyvszekrények

— mindenféle kivitelben és formában —
— legolcsóbb áron kaphatók —

Dudik Jánosnál

BUDAPEST,
VII. kerület, Rózsa-utca 24. sz. alatt.
Arjegyzékek 60 fillér beküldése ellenében küldetnek.

Alapított 1888-ban. Telefon 55-66.

NICS BÉLA

fűszer-, csmege-, bor-, tea-, rum-,
magyar és francia cognac- és ásvány-
vizkereskedése

BUDAPEST,

VIII. ker., József-körút 69. szám.
(Pál-utca sarok.)

A legjobb és legfrissebb fűszer és élelmi szere-
ket a legolcsóbban házhoz szállítom, számos
elismerés, kívánatra részletes árjegyzék, hely-
beli megrendelést azonnal házhoz szállítok,
vidéki megrendelést a legpontosabban eszköz-
lök! 1 kg. kávé 1.10 frt. 1.20 frt. 1.30 frt.
1.40 frt. 1.50 frt. 1.60 frt. 1.70 frt. 1.80 frt.
1.90 frt. 2 frt. 2.10 frt.; minden fajtában a
legjobb minőség.

Friss és megbízható bácskai tojás husvétra!

1 kg. legfinomabb kockacukor 45 kr., 5 kilós dobozban.

KÁVÉ

tartós vászonzacskóban

3/4 kiló Cuba kávé frt 7.50
1/2 « Gyöngy kávé « 7.50

Belák István

BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 4. sz. alatt.

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárdgyártmányu asztalos és kárpitozott
butorokban egyszerű és a legdiszesebb kivitelben. —

Dósa Kálmán

asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér
18. szám, I. emelet.

Eladás nagyban és kicsinyben!

